Raadsinformatiebrief

Datum	12 juli 2022	Zaaknummer	…
		Portefeuille	Ruimtelijke ordening en Infrastructuur J. van Burgsteden

Onderwerp	Jaarlijkse voortgangsrapportage ‘Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied’ voor de raad
Bijlagen	Halfjaarlijkse voortgangsrapportage ‘Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied’ voor raden, rijk en RNOB, mei 2022

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van
Voortgang Stallenaanpak, stand van zaken medio 2022

Inleiding
N.a.v. het naar verwachting grote aantal en oppervlak overtollige stallen in Nederland / Meierijstad (in Meierijstad tot 2025 485.000 m^2 stal overtollig, waarvan naar verwachting 200.000 m^2 zal worden gesloopt) is het project Stallenaanpak gestart.
Het project Stallenaanpak loopt van 2020 tot eind 2024.
Gemeente Meierijstad trekt dit Regio Deal-project, samen met gemeente Land van Cuijk (voorheen Sint Anthonis). In totaal zijn de deelnemende gemeenten Boekel, Bernheze, Land van Cuijk en Meierijstad, en wordt gezamenlijk gewerkt aan tien proeflocaties / gebiedsprocessen.
Gemeente Meierijstad werkt aan twee proeflocaties:
- ’t Laar (ten oosten van Sint-Oedenrode);
- Ollandseweg e.o. (tussen Sint-Oedenrode en Olland).

Recent hebben we vanuit deze vier gemeenten voor de RNOB (die organiseert o.a. de rijkssubsidie voor dit en de andere 16 Regio Deal-projecten) de halfjaarlijkse voortgangsrapportage gemaakt (zie Bijlage 1). Deze geeft goed zicht op de stand van zaken, op hoofdlijnen, voor de vier deelnemende gemeenten.

Naast de halfjaarlijkse voortgangsrapportage voor alle vier de gemeenten, vormt deze RIB de jaarlijkse voortgangsrapportage, met meer focus op onze eigen gemeente.

Kernboodschap

I: Toelichting Halfjaarlijkse voortgangsrapportage voor raden, rijk en RNOB, mei 2022

Bijgevoegd is de halfjaarlijkse voortgangsrapportage van mei 2022, opgesteld samen met de drie andere deelnemende gemeenten, t.b.v. de RNOB, i.v.m. de verantwoording aan het rijk, en aan de raden van de deelnemende gemeenten. De halfjaarlijkse frequentie van deze voortgangsrapportage is bepaald vanuit het rijk / RNOB.
De formele versie, aangevuld door de RNOB met andere stukken, wordt naar alle waarschijnlijkheid medio september met u gedeeld door de RNOB, maar deze geeft u nu alvast informatie, die we vinden passen bij de jaarlijkse terugkoppelronde aan u.

Toelichting op enkele punten in deze halfjaarlijkse voortgangsrapportage:
- Bernheze nog bezig (geweest) met PvA, en met afstemming / aanhaken andere project Puzzelen met Ruimte, waarmee een inhoudelijk en ruimtelijk raakvlak is. Nog geen inhuur van derden, en dus geen kosten zichtbaar in het overzicht (de ambtelijke uren worden niet geoormerkt, en tellen niet mee);
- Op het onderdeel Weerbaarheid hebben we wat minder tempo kunnen maken van gepland. Dat kwam vooral door tekort aan mensen, en inzet van trekker van dit deel op huisvesting Oekraïners;
- Financiële deel:
    - De oranje kleur in het overzicht wordt veroorzaakt doordat de uitgaven van alle 10 pilotgebieden (dus van alle gemeenten) tezamen achterlopen bij de subsidiebijdragen die op dat moment waren ontvangen. De bevoorschotting is nu dan ook vertraagd, zodat het weer meer in de pas loopt met het project.
    - De financiële voortgang voor Meierijstad verloopt volgens planning.

II: Enkele bijzonderheden n.a.v. onze twee proefgebieden en -processen

1. Focus op de stallen, maar met integrale afweging
We zijn in gesprek met een aantal agrariërs die hebben aangegeven te willen stoppen, of dat overwegen. Of het stoppen ook echt kan, hangt namelijk ook af van de financiële kant.
Daarnaast zijn we ook in gesprek met grondeigenaren (geen agrariër) die (lege) stallen hebben, waar een andere invulling voor wordt gezocht.
Om te kunnen bepalen welke mogelijkheden er zijn op de plaats van de stallen:
- spreken we uiteraard met de initiatiefnemers zelf, om te kijken wat hun voorkeur zou hebben;
- zijn we momenteel in gesprek met diverse stakeholders (provincie, waterschap, natuurontwikkelingspartijen e.d.);
- kijken we of er meerwaarde kan zitten in het koppelen van meerdere initiatieven;
- zijn we ambtelijk integraal ('breed – diep - rond' zoals de provincie dat nu ook noemt: https://www.omgevingswetinbrabant.nl/hoofdopgaven/diep-rond-en-breed-kijken/) aan het onderzoeken welke functies waar, hoe en in welke vorm en mate, het beste zouden kunnen landen;
- hebben we op 20 juni jl. een inloopavond georganiseerd, om van bewoners en omwonenden te horen wat zij belangrijk vinden voor deze twee proefgebieden. Mede als onderdeel van de brede participatie, in de gedachte van de Omgevingswet.
- Het is wel duidelijk dat de bewoners en omwonenden van de gebieden erg betrokken zijn bij hun leefomgeving. Op een interactieve kaart zijn voorafgaand aan de avond al veel suggesties gedaan en pleidooien gehouden. Deze zijn soms aanvullend op, en soms ook

strijdig met elkaar. Zo zien we verzoeken om het gebied vooral open en groen te houden, maar tegelijkertijd ook voor de bouw van nieuwe woningen, in meerdere clusters van zo'n 20 stuks. En wordt verzocht meer ruimte te bieden aan horeca, maar tegelijkertijd ook weer niet, om de bestaande horeca niet te beconcurreren. Mensen wiens grond het niet is, geven aan liever te zien dat het agrarisch gebruik wordt geëxtensiveerd, maar de vraag is natuurlijk hoe de agrarisch ondernemers daar zélf in staan. Tijdens de inloopavond vond deze dialoog dan ook volop plaats, juist ook tussen de betrokkenen onderling.

2. *Hoeveel ruimte voor wonen, en waar, en hoe?*

Veel agrariërs willen graag woningen terugbouwen in ruil voor te slopen stallen. Hun eigen kinderen zouden daar kunnen wonen, en/of de woningen kunnen verkocht worden. Gezien de woningnood lijkt dit een goede oplossing. Er wordt hierbij soms zelfs – door de ondernemers – gedacht aan flinke aantallen woningen.
Of een locatie zich ook daadwerkelijk leent voor woningbouw, en in welke aantallen, vorm, typologie (niet alleen goedkoper of duurder, maar ook met of zonder zorg- of collectieve component) hangt af van de locatie. Zit er vlakbij wellicht een agrarisch bedrijf dat wél wil doorgaan? Of andere beperkingen? Of is de locatie misschien juist geschikt om ook de woonvraag van andere initiatiefnemers te laten landen? En kunnen we daar meerwaarde mee creëren?
Dat zijn zaken die we nu nader aan het onderzoeken zijn, i.o.m. de initiatiefnemers en weer 'breed, diep en rond'.

3. *Huisvesting arbeidsmigranten*

En ander voorstel dat we regelmatig krijgen van ondernemers, is dat zij ruimte willen bieden aan arbeidsmigranten.
In het recent vastgestelde gemeentelijk beleid is echter opgenomen dat dit grootschalig op of naast bedrijventerreinen zou moeten plaatsvinden.
Misschien moet onderzocht worden of het op sommige locaties, en kleinschalig, toch ook wenselijk is om arbeidsmigranten in het buitengebied te huisvesten.

4. *Tempo van stallensloop*

In het Plan van Aanpak gingen we uit van – voor gemeente Meierijstad – 32.000 m^2 stallen slopen in de periode tot eind 2024. We merken nu echter dat het tempo van realisatie van de initiatieven traag verloopt. We zien daar diverse oorzaken van:

- de integrale afweging van een initiatief dat niet past binnen de vigerende regels van de gemeente en provincie kost veel tijd;
- de hoge werkdruk maakt dat niet ieder initiatief altijd voorrang kan krijgen;
- regelmatig liggen de wensen van de ondernemer zo ver uiteen met wat inpasbaar wordt geacht (afweging volgens de goede ruimtelijke ordening en voorkomen precedentwerking ook op financieel vlak), dat veel overlegrondes nodig zijn om tot elkaar te komen;
- juist door het grote persoonlijke belang bij de ondernemers en hun familie duurt het soms ook lang voordat met weet wat men wil.

We zijn momenteel in verschillende stadia van gesprek met diverse initiatiefnemers, gezamenlijk goed voor ca. 13.600 m^2 staloppervlak en 2 ha (20.000 m^2) glastuinbouw.

III: Lijst van toezeggingen raadsvergaderingen

In de 'Lijst van toezeggingen raadsvergaderingen' zijn onderstaande vragen en verzoek opgenomen over dit project:

1. CR78: Bij evaluatie inzichtelijk maken: de kosten van een gemeente-brede aanpak, de aanvullende inzet van ambtelijke capaciteit.
   Wethouder J. Goijaarts / F. van Zutven - D66
2. CR79: Zorgen dat evaluaties naast elkaar komen te liggen.
   Noot: het raadsvoorstel gaat uit van een jaarlijkse voortgangsrapportage; in plan van aanpak project stallenaanpak staat halfjaarlijkse voortgangsrapportages.
   Wethouder J. Goijaarts / Ü. Öğüt - HIER

We gaan hieronder op deze vragen in.

Ad 1: Kosten gemeente-brede aanpak Stallenaanpak en de aanvullende inzet van ambtelijke capaciteit

Deze vragen zijn op dit moment niet te beantwoorden, omdat nu nog niet duidelijk is op welke wijze die gemeente-brede uitrol dan zou gebeuren. Dit project Stallenaanpak van vier jaar is juist bedoeld om te kijken wat werkt, en ook wat niet goed werkt. Werkt de omvang van de gekozen proefgebieden goed? Werkt een Inloopavond aan het begin van het proces (naast uiteraard de vele gesprekken met de initiatiefnemers) goed? Etc.
Onderdeel van het project is het opstellen van een Handboek. Daar zal de komende jaren al aan gewerkt worden, maar pas klaar zijn rond eind 2024, de looptijd van het project. Dan pas immers kunnen we goed kijken wat de effecten zijn geweest. Voor onze gemeente, maar ook voor de andere drie gemeenten. Door een maandelijks intergemeentelijk overleg over werkwijzen en effectiviteit daarvan, leren we de komende jaren.

Ad 2: Zorgen dat evaluaties naast elkaar komen te liggen
Noot:
- *het raadsvoorstel gaat uit van een jaarlijkse voortgangsrapportage;*
- *in plan van aanpak project stallenaanpak staat halfjaarlijkse voortgangsrapportages.*

Met de halfjaarlijkse voortgangsrapportages die worden genoemd in het Plan van Aanpak Project Stallenaanpak, worden de halfjaarlijkse voortgangsrapportages bedoeld, door en voor de RNOB, het rijk en gemeenteraden. Het totale project, dus van alle vier deelnemende gemeenten samen, staat daarbij centraal (al wordt ook ingegaan op de afzonderlijke gemeenten).
Deze frequentie is bepaald door (o.a.) het rijk, als subsidieverlener.

In het raadsvoorstel is gesproken over een jaarlijkse voortgangsrapportage. Dit is de eerste daarvan. Hierin gaan we meer in op de aspecten die specifiek binnen onze gemeente spelen.

Duurzaamheid
Hergebruik van de stallen, of sloop en er een functie voor terugbouwen waar meer behoefte aan is, sluit aan bij de duurzaamheidsambitie van de gemeente.
Parallel wordt in dit project onderzocht of circulair slopen van de vele stallen binnen de gemeente van meerwaarde kan zijn.
Bij de RIB van december 2021 was de volledige Duurzaamheids-scan bijgevoegd.

Financiën
De kosten voor uitvoering van het project komen ten laste van de post FCL-nummer: 8923/35100.

Planning
Met deze brief informeren we u over de belangrijkste aspecten van project Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied. Dat blijven we jaarlijks doen gedurende de looptijd van het project.

Bijlage

1. Voortgangsrapportage ‘Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied’, mei 2022

Ter inzage documenten

Niet van toepassing

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij